

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы «Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша сиплабус		72/11 - 2025 16 беттің 1 беті

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы медицина колледжі

Сиплабус: «Геронтологиялық мейіргер ісі»

Мамандық: 09130100 «Мейіргер ісі»
 Біліктілік: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қоданбалы бакалавры»
 Оқу түрі: күндізгі
 Оқытудың нормативтік мерзімі: 3 жыл 6 ай
 Циклдер және пәндердің индексі: АП 09
 Курс: 2
 Семестр: 3
 Пән: «Геронтологиялық мейіргер ісі»
 Бақылау түрі: Емтихан
 Жалпы еңбек сыйымдылығы сағат/кредит КЗ: 72/3
 Аудитория: 12
 Симуляция: 60

Шымкент, 2025 ж.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы «Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша сиплабус		72/11 - 2025 16 беттің 2 беті

«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша сиплабус 2023 жылғы МЖМБС негізінде жасалды.

Тіркеу нөмірі № 31

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқытушы: Хайдаркулова Гулноза Ахматжановна

Сиплабус «Мейіргер ісі-1» кафедрасының мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 " 27 " 08 2025 ж.

Кафедра меңгерушісі: [Signature] Б.Д. Серикова

Сиплабус ПЦК мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 " 27 " 08 2025 ж.

ПЦК төрайымы: [Signature] Г.Н. Айбекова

Әдістемелік кеңес мәжілісінде бекітілді.

№ 1 Хаттама " 27 " 08 2025 ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы: [Signature] Г.О. Мамбеталиева

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 3 беті

1.1 Оқытушылар жөнінде мәлімет

№	Аты-жөні	Ғылыми дәрежесі	Қызметі	Оқитын курсы	Электронды мекен-жайы
1.	Серикова Бағдат Джулдибаевна	магистр	Бөлім басқарушысы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Bagi_d90@mail.ru
2	Бақтияр Айгүл Өтегенқызы	Жоғары санаттағы дәрігер	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Mers_086@mail.ru
3	Шоланбаева Назерке Жорабекқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Nazzhanbolat@mail.ru
4	Хайдаркулова Гулноза Ахмаджановна	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	medreferat.com@mail.ru
5	Аман Балнұр Жақсымұратқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Altyn_ai1601@mail.ru
6	Қадырова Жанар Нұржауқызы	магистр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Kadyrova.zhanar@list.ru
7	Жулбарисова Гулзада Уразқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	zhulbarisova007@mail.ru
8	Тоқбай Арайлым Әбдікерімқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	arailym_kerimovna0@mail.ru
9	Әбдіғани Алтынай Нұрбекқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	Altyn_ai1601@mail.ru
10	Сейілхан Айдана Сейілханқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	aidana_seyilhan@mail.ru
11	Құлжанова Жансұлу Еркінбекқызы	бакалавр	оқытушы	«Мейіргер ісі» қолданбалы бакалавр пәндері	suluzhanim@mail.ru

2. Пәннің саясаты:

студент талаптарды орындауы керек:

№	Студенттерге қойылатын талап	Орындамаған жағдайда айыптау шаралары
1.	Себепсіз сабақ қалдыру рұқсат етілмейді.	Тәжірибелік сабақты себепсіз қалдырған жағдайда бж қойылады.
2	Себеп бойынша қалдырылған сабақтарды өз уақытысында өтеу.	Себепті қалдырылған сабақтар тек деканат рұқсатымен (өтеу қағазы) өтеледі.
3	Дәріс және тәжірибелік	Студент 5 минуттан артық кешіксе сабаққа

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 4 беті

	сабақтарға уақытылы келу.	жіберілмейді. Оқу журналына және дәріс журналына бж қойылады.
4	Студенттің сыртқы келбеті талапқа сай болуы (халат, колпак, ауыстыратын аяқ киім және т.б.).	Студенттің сыртқы көрінісі талапқа сай болмаған жағдайда сабаққа немесе дәріске жіберілмейді және тәжірибелік журналда немесе дәріс журналында бж қойылады.
5	Студентте медициналық санитарлық кітапшаның болуы.	Медициналық санитарлық кітапшасыз студент клиниканың бөлімшесіне жіберілмейді және тәжірибелік журналға бж қойылады.
6	СӨЖ тапсырмаларын өз уақытында тапсыру.	СӨЖ өз уақытында тапсырылмаса жұмыс қабылданбайды және 0 балл қойылады.
7	Студент оқытушыларға, курстастарына сыйластық пен қарауы қажет.	Студент құрметсіздік танытқан жағдайда, бұндай мінез-құлқы кафедра жиналысында талқыланады, деканатқа және ата-анасына жеткізіледі.
8	Кафедраның мүліктеріне студенттердің қамқорлық жасауы.	Мүліктерді бұзған жағдайда, студент өз күшімен қалпына келтіреді.

ПӘННІҢ ПРЕРЕКВИЗИТТЕРІ МЕН ПОСТРЕКВИЗИТТЕРІ

Пәннің пререквизиттері:

1. Созылмалы аурулар кезіндегі мейіргерлік күтім
2. Пациенттің жағдайын клиникалық бағалау

Пәннің постреквизиттері:

1. Әлеуметтік-маңызы бар аурулар
2. Паллиативті көмек және онкологиялық профилді пациенттерге күтім
3. Үй жағдайындағы мейіргер күтімі

3. Оқыту мақсаттары:

1. Студенттерге қартаюдың теориялары мен тұжырымдасын үйрету;
2. Қарттарға күтуге арналған дәлелді нұсқаулықпен студенттерді таныстыру;
3. Қарт халықтың денсаулығы мен әл-ауқатының бірегей қажеттіліктерін үйрету;
4. Студенттерге қарт адамдардың денсаулық жағдайын бағалауды, қарт науқастың қауіпсіздігін түсіндіру;
5. Гериатриялық синдромдармен студенттерді таныстыру, орын ауыстыру технологияларын үйрету;
6. Қарт науқастардың отбасын, денсаулығын, жақсы көңіл-күй сыйлауды үйрету;
7. Студенттерді қарттарға күтім жасаудағы әлеуметтік қызметкердің рөлін түсіндіру;

Пәнді оқытудың соңғы нәтижесі:

Теория

1. Жасқа байланысты физиология, ерте қартаюдың әртүрлі аспектілері және оның алдын алу, мейірбекилік күтім және егде жастағы науқастарды оңалту ерекшеліктері туралы дәлелді ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды. КҚ-2
2. Қарт адамдарға мейірбикелік күтімнің әртүрлі міндеттері мен мәселелерін шешуге шығармашылық көзқарасты жүзеге асырады. КҚ-4
3. Егде жастағы адамдардың функционалдық қабілетті сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін оқыту мен нұсқауларға қажеттіліктерін бағалайды және тиімді оқыту мен нұсқауды жүзеге асыру үшін мейірбикелік шараларды таңдайды. КҚ-5

Клиникалық практика

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 5 беті

1. Егде жастағы адамдарға мейірбикелік күтімнің әртүрлі міндеттері мен мәселелерін шешуге шығармашылықпен қарайды. БК-4

2. Функционалдық қабілетті сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін егде жастағы адамдардың оқу және көшбасшылық қажеттіліктерін бағалайды және тиімді оқыту мен басшылықты енгізу үшін мейірбикелік іс-шараларды тандайды. ДК-5

Құзыреттіліктер:

1. БК- 4 Инновация.
2. ПК-2 Ғылыми көзқарас және дәлелді мейіргер практикасы
3. ПК-5 Оқыту және басшылық

Курстың қысқаша мазмұны:

1. Қартаюдың теориялары мен тұжырымдамалары, қарттарды күтуге арналған дәлелді нұсқаулық. 2. Қарт халықтың денсаулығы мен әл-ауқатының бірегей қажеттіліктері. 3. Жағдайды бағалау, денсаулықты дәлелдеу, қарт науқастың қауіпсіздігі. 4. Гериатриялық синдромдар, орын ауыстыру технологиялары. 5. Егде науқастардың отбасын, денсаулығын қолдау және жақсы көңіл-күй сыйлау. 6. Қарттарға күтім жасаудағы әлеуметтік қызметкердің рөлі.

4.1 Аудиториялық сабақтың тақырыбы мен мазмұны

№	Аудиториялық сабақтың тақырыбы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Кіріспе. Қартаю теориялары мен тұжырымдамалары, егде жастағы адамдарға күтім жасау бойынша дәлелді нұсқаулықтар.	Қартаюдың биологиялық теориясы. Белсенді қартаю теориясы. Үйлесімділік (үздіксіздік) теориясы. Қартаюдың психоәлеуметтік тұжырымдамалары. Егде жастағы адамдарға күтім жасау бойынша медициналық, психологиялық және әлеуметтік компоненттердің дәлелді нұсқаулықтары.	2
2	Егде жастағы халықтың денсаулығы мен өмір сүруіне бірегей қажеттіліктері.	Егде жастағы халықтың денсаулығы мен өмір сүру сапасын жақсарту. Егде жастағы халықтың физикалық, психо-әлеуметтік және рухани қажеттіліктері. Егде жастағы халыққа дәлелді, кешенді күтім тәсілдерін қолдану.	2
3	Қарт науқастардың жағдайын бағалау, дәлелді денсаулықты нығайту.	Қарт адамдардың жалпы жағдайын кешенді бағалаудың маңызы. Гериатриялық бағалау әдістері және құралдары. Функционалдық мүмкіндіктерін бағалау. Қауіп факторларын анықтау және құлау қаупін бағалау. Қарт пациенттің тамақтану жағдайын бағалау. Дәлелді медицинаға негізделген профилактика мен күтім. Денсаулықты нығайтудың тиімді стратегиялары. Қарт науқастармен қарым-қатынаста эмоциялық қолдаудың рөлі.	1

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 6 беті

4	Қарт науқастардың қауіпсіздігін бағалау.	Қауіпсіздік ұғымының гериатриядағы маңызы. Қарт науқастың физикалық қауіпсіздігін бағалау. Қарт адамның тұрмыстық қауіпсіздігі. Медициналық араласулар мен дәрі-дәрмек қауіпсіздігі. Психоэмоционалдық қауіпсіздік. Қаржы және әлеуметтік қауіпсіздік. Қарт науқастармен жұмыс істейтін мамандардың қауіпсіздікке жауапкершілігі.	1
5	Гериатриялық синдромдар, қозғалыс технологиялары. Аралық бақылау-I.	Гериатриялық синдром туралы түсінік. Гериатриялық синдромдарды клиникалық бағалау. Ұйқы бұзылыстары, сомноленттік симптомдар. Гериатриялық синдром ретінде қозғалыстың бұзылуы: патофизиологиялық, клиникалық және медициналық-әлеуметтік аспектілер. Қозғалысты оңтайландыру мен қауіпсіздікті қамтамасыз ету.	1
6	Кәрілік астения. Клиникалық астенияның этиологиясы. Симптоматикасы.	Кәрілік астения туралы түсінік. Кәрілік астенияның этиологиясы. Молекулалық және жүйелік өзгерістері. Симптоматикасы. Диагностика және бағалау әдістері.. Кәрілік астенияны емдеу. Бақылау және алдын-алу стратегиялары.	1
7	Қарт адамдар арасындағы деменция, Паркинсон және саркопенияның ерекшеліктері мен күтім жүргізу тәсілдері.	Деменция: ерекшеліктері мен күтім тәсілдері. Паркинсон ауруы: клиникасы мен күтім. Саркопения: анықтау және күтім жүргізу. Кешенді күтім және мультидисциплинарлық тәсіл.	1
8	Альцгеймер ауруы: клиникалық ерекшеліктері, даму кезеңдері және күтім жүргізу тәсілдері.	Альцгеймер ауруының жалпы сипаттамасы. Клиникалық көрінісі және диагностикасы. Альцгеймер ауруындағы күтім. Емдеу және оңалту. Мейіргердің альцгеймер ауруымен ауыратын науқастармен жұмыс істеудегі кәсіби рөлі.	1
9	Егде науқастардың отбасын, денсаулығын қолдау және жақсы көңіл-күй сыйлау. Аралық бақылау-II.	Егде науқастарды жақын туыстар тарапынан моральдық және физикалық қолдау. Үй жағдайындағы күтімнің ерекшеліктері. Отбасы мүшелерінің түсіністігі мен шыдамдылығының маңызы. Отбасылық қатынастың көңіл-күйге әсері. Егде науқастардың өмір сапасын жақсартуда отбасы мен қоғамның маңызы.	1
10	Қарттарға күтім жасаудағы әлеуметтік қызметкердің рөлі.	Әлеуметтік қызметкердің негізгі міндеттері. Жалғызбасты және мүгедек қарттардың ерекшеліктері. Қартаю кезеңіндегі психологиялық және физикалық өзгерістер. Әлеуметтік қызметкердің кәсіби біліктілігі мен этикасы.	1

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 7 беті

Барлығы:	12
-----------------	-----------

4.2 Симуляцияның тақырыптық жоспары

№	Симуляциялық сабақтың тақырыбы	Қысқаша мазмұны	Сағат саны
1	Кіріспе. Қартаю теориялары мен тұжырымдамалары, егде жастағы адамдарға күтім жасау бойынша дәлелді нұсқаулықтар.	Қартаюдың биологиялық теориясы. Белсенді қартаю теориясы. Үйлесімділік (үздіксіздік) теориясы. Қартаюдың психоэлеуметтік тұжырымдамалары. Егде жастағы адамдарға күтім жасау бойынша медициналық, психологиялық және элеуметтік компоненттердің дәлелді нұсқаулықтары.	6
2	Егде жастағы халықтың денсаулығы мен өмір сүруіне бірегей қажеттіліктері.	Егде жастағы халықтың денсаулығы мен өмір сүру сапасын жақсарту. Егде жастағы халықтың физикалық, психо-элеуметтік және рухани қажеттіліктері. Егде жастағы халыққа дәлелді, кешенді күтім тәсілдерін қолдану.	6
3	Қарт науқастардың жағдайын бағалау, дәлелді денсаулықты нығайту.	Қарт адамдардың жалпы жағдайын кешенді бағалаудың маңызы. Гериатриялық бағалау әдістері және құралдары. Функционалдық мүмкіндіктерін бағалау. Қауіп факторларын анықтау және құлау қаупін бағалау. Қарт пациенттің тамақтану жағдайын бағалау. Дәлелді медицинаға негізделген профилактика мен күтім. Денсаулықты нығайтудың тиімді стратегиялары. Қарт науқастармен қарым-қатынаста эмоциялық қолдаудың рөлі.	6
4	Қарт науқастардың қауіпсіздігін бағалау.	Қауіпсіздік ұғымының гериатриядағы маңызы. Қарт науқастың физикалық қауіпсіздігін бағалау. Қарт адамның тұрмыстық қауіпсіздігі. Медициналық араласулар мен дәрі-дәрмек қауіпсіздігі. Психоэмоционалдық қауіпсіздік. Қаржы және элеуметтік қауіпсіздік. Қарт науқастармен жұмыс істейтін мамандардың қауіпсіздікке жауапкершілігі.	6
5	Гериатриялық синдромдар, қозғалыс технологиялары.	Гериатриялық синдром туралы түсінік. Гериатриялық синдромдарды клиникалық бағалау. Ұйқы бұзылыстары, сомноленттік симптомдар. Гериатриялық синдром ретінде қозғалыстың бұзылуы: патофизиологиялық, клиникалық және медициналық-элеуметтік аспектілер. Қозғалысты оңтайландыру мен қауіпсіздікті қамтамасыз ету.	6
6	Кәрілік астения. Клиникалық астенияның этиологиясы.	Кәрілік астения туралы түсінік. Кәрілік астенияның этиологиясы. Молекулалық және	6

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 8 беті

	Симптоматикасы.	жүйелік өзгерістері. Симптоматикасы. Диагностика және бағалау әдістері.. Кәрілік астенияны емдеу. Бақылау және алдын-алу стратегиялары.	
7	Қарт адамдар арасындағы деменция, Паркинсон және саркопенияның ерекшеліктері мен күтім жүргізу тәсілдері.	Деменция: ерекшеліктері мен күтім тәсілдері. Паркинсон ауруы: клиникасы мен күтім. Саркопения: анықтау және күтім жүргізу. Кешенді күтім және мультидисциплинарлық тәсіл.	6
8	Альцгеймер ауруы: клиникалық ерекшеліктері, даму кезеңдері және күтім жүргізу тәсілдері.	Альцгеймер ауруының жалпы сипаттамасы. Клиникалық көрінісі және диагностикасы. Альцгеймер ауруындағы күтім. Емдеу және оңалту. Мейіргердің альцгеймер ауруымен ауыратын науқастармен жұмыс істеудегі кәсіби рөлі.	6
9	Егде науқастардың отбасын, денсаулығын қолдау және жақсы көңіл-күй сыйлау.	Егде науқастарды жақын туыстар тарапынан моральдық және физикалық қолдау. Үй жағдайындағы күтімнің ерекшеліктері. Отбасы мүшелерінің түсіністігі мен шыдамдылығының маңызы. Отбасылық қатынастың көңіл-күйге әсері. Егде науқастардың өмір сапасын жақсартуда отбасы мен қоғамның маңызы.	6
10	Қарттарға күтім жасаудағы әлеуметтік қызметкердің рөлі.	Әлеуметтік қызметкердің негізгі міндеттері. Жалғызбасты және мүгедек қарттардың ерекшеліктері. Қартаю кезеңіндегі психологиялық және физикалық өзгерістер. Әлеуметтік қызметкердің кәсіби біліктілігі мен этикасы.	6
Барлығы:			60

5. Әдебиеттер

11.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Геронтология және гериатрия [Мјтін] : оқу құралы / Э. Қ. Бекмурзаева [ж. б.] ; ҚР денсауық сақтау министрлігі; Мед. білім және ғыл. инновциялық технологиялар орталығы; ОҚМФА. - Шымкент : Б. ж., 2012. - 120 бет
2. Геронтология және гериатрия пәні бойынша таңдамалы дәрістер [Мәтін] : оқу құралы / Қ. М. Тұрланов [және т.б.]. - 2-ші бас. - Қарағанды : АҚНҰР, 2019. - 224 бет. с. - ISBN 978-601-7996-61-1
3. Филатова, С. А. Геронтология [Текст] : учебное пособие / С. А. Филатова, Л. П. Безденежная, Л. С. Андреева. - Ростов н/Д : Феникс, 2004. - 512 с. - (Среднее проф. образование).
4. Морозова, Г. И. Медбикелік іс негіздері [Мәтін] : жағдаяттық тапсырмалар: медициналық училищелер мен колледждерге арналған оқу құралы / Г. И. Морозова ; жауапты ред. А. М. Садықова; қаз. тіліне ауд. К. О. Даурабаева, Ә. А. Науразбаев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 256 бет. с.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус	16 беттің 9 беті

11. 2 Қосымша әдебиеттер:

1. Основы здорового питания людей пожилого и старческого возраста [Текст]: методическое пособие = Қарт және егде жастағы адамдарға арналған салауатты тамақтану негіздері : Әдістемелік оқу құралы / С. А. Исакова [и др.]. - Алматы : Эверо, 2014. - 68 с. - ISBN 978-601-244-079-9
2. Әлсіреген егде адамдарға паллиативтік көмек және күтім [Мәтін]: әдістемелік нұсқаулық / Г. А. Алибаева [және т.б.]. - Қарағанды : Medet Group ЖШС, 2023. - 208 бет с. - ISBN 978-601-81006-2-8
3. Дюсупова, А. А. Гериатрияның маңызды сұрақтары: оқу-әдістемелік құрал / А. А. Дюсупова, М. Ж. Еспенбетова, Ж. М. Жуманбаева ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; СММУ. - ; СММУ оқу-әдіст. кеңесі шешімімен бекіт. - Алматы : Эверо, 2013. - 152 бет.
4. Руководство по геронтологии и гериатрии. В 4 т. Т. 1. Основы геронтологии. Общая гериатрия [Текст] : учеб. пособие / под ред. В. Н. Ярыгина, А. С. Мелентьева. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 720 с. : ил. - ISBN 978-5-9704-0148-4

11.3 Интернет-ресурс

1. Н. Ю. Василенко Социальная геронтология
2. Э.Қ. Бекмурзаева, А.А. Сейдахметова, Ф.М. Сейдалиева, 2003<https://aknurpress.kz/reader/web/2567>
3. Г.С. Садыкова, Г.А. Умиралиева Геронтология және гериатрия Оқу құралыҚарағанды 2019<https://aknurpress.kz/reader/web/1839>

7. Курстың аттестациясы:

Шолу

Қорытынды баға келесі компоненттерден тұрады (салыстырмалы салмағы):

- Ағымдағы бақылау 1 (ТК А (дәрістер): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу.
- Ағымдағы бақылау 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу
- Аралық бақылау
- Қорытынды емтихан: қорытынды тест және билет және СӨЖ бойынша жауаптар

Салмағы

Бағасы	Қолданылатын бақылау құралдарының сипаттамасы (кейс, жоба, сыни талдау, модельді әзірлеу, презентация, тест)	Салмағы
ТК 1 (ТК А (дәрістер, семинарлар): жеке және топтық тапсырмалар, топтық тақырыптық дискуссияларға қатысу)	Сыни талдаудағы 3 тапсырма: -бақылау сұрақтары, - тапсырма -тесттер	20%
ТК 2 (ТК С (симуляция): симуляциялық курсқа қатысу, тәжірибелік дағдыларды топтық және жеке орындауға қатысу.	Практикалық дағдыларды пысықтау және құзыреттіліктердің орындалуын талқылау; Диспутацияланатын мәселелер бойынша аргументтерді таныстыру.	20%
Аралық бақылау	Курстық тесттер	20%
Емтиханға жіберу рейтингісі		X 60%

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 10 беті

Қорытынды емтихан	Пән тақырыптары бойынша тесттер (200 сұрақ) және билеттер: теориялық сұрақтар, ситуациялық есептер және СӨЖ бойынша сұрақтар	X 40%
Курстық қорытынды бағасы		0-100 балл

Аттестация

Рейтинг шкаласы

Әріптік баға жүйесі	Сандық эквивалент	Баллдар (%-дық көрсеткіш)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	
Бағалау критерилері	Өте жақсы «A»: Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда Жақсы «B+» - «C+»: Студент білімін орта қалыпта жауап берген жағдайда Қанағаттанарлық «C» - «D»: Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда Қанағаттанарлықсыз «FX» - «F»: Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда		

Пән бойынша қорытынды баға мынадай формула бойынша бақылаулар нысандарының белгіленген қатынасына сүйене отырып ресми ведомосқа енгізілген кезде автоматты түрде есептеледі:

Қорытынды баға = (ТК (аудиториялық, семинарлар) + ТК Симуляция + ТК (аралық бақылау) + СӨЖ) = РД (жіберу рейтингі) x 60% + баға (Э x 40%)

Емтихан: қорытынды тест:

Оларды орындау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар (ұсынымдар):

Аудиторияға (дәрістерге, семинарларға) дайындық кезінде берілген үлестіру материалын мұқият оқып, қайталау)

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы «Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		72/11 - 2025 16 беттің 11 беті

Бағалау критерилері: Қорытынды тест: барлық курстың білімі мен түсінігін тексеруге.

Тестте 50-ден 100-ге дейінгі сұрақтан, әр дұрыс жауап-1 балл.

Тапсыру мерзімі: Орындалған тапсырмаларды жүктеу үшін белгіленген мерзім: оқу курсы аяқтаған сәттен бастап екі апта. Уақытында тапсырылмаған жағдайда төмендету коэффициенті қолданылады: мысалы, 0,75-0,9

8. Оқыту және сабақ беру әдістері

- **Аудитория:** дәріске шолу.
- **Симуляция:** шағын топтарда оқыту, командада жұмыс істеуге негізделген оқыту, симуляциялық оқыту.

Қолданылатын әдістер мен технологиялар

- **Small group learning (SGL)** - шағын топтарда оқыту;
- **Cased-based learning (CBL)** - нақты жағдайлар әдісі;
- **Task-based learning (TaskBL)** - коммуникативтік тапсырмалар әдісі;
- **Team-based learning (TBL)** - командада жұмыс істеуге негізделген оқыту әдісі;
- **Problem-based learning (PBL)** - проблемалық оқыту әдісі;
- **Simulation training (ST)** - симуляциялық оқыту;
- **Clinical training (CT)** - клиникалық оқыту;
- **Training based on competence (TBC)** - құзыреттілікке негізделген оқыту;
- **Credit-modular training (CMT)** - кредиттік-модульдік оқыту;

Студенттердің білім деңгейін және білімін бағалауға арналған бағалау әдістері мен технологиялары

- **Multiple Choice Questions – MCQ** - көптеген таңдау тест сұрақтары;
- **Oral asking (OA)** - ауызша сұрау;
- **Short Answer Questions (SAQ)** – қысқа жауаптар;
- **Short case (SC)** - Нақты жағдайдың қысқаша сипаттамасы;
- **long cases (LC)** – үлкен құрылымсыз кейстер;
- **Short essay questions (SEQ)** – қысқа жауапты эссе;
- **Objective Structured Clinical Examination – OSCE** - объективті құрылымдық клиникалық емтихан;
- **Skills Assessment Station (SAS)** – практикалық дағдыларды бағалау станциясы;
- **Oral report – OR** - презентация;
- **Oral examination – OE** - ауызша емтихан;
- **Mini clinical evaluation exercise (MiniCEX)** - мини-клиникалық емтихан;
- **Direct Observation of Procedural Skills (DOPS)** - практикалық процедураларды меңгеруді бағалау •
- **(AI - assessment interview) бағалау сұхбаты** - оқытушының/куратордың резидентура тыңдаушысымен әңгімелесу, оның мақсаты білім алушының қызметін және оны түзету жолдарын талқылау болып табылады
- **(SA - Self Assessment) өзін-өзі бағалау**-білім алушының өз жұмысын бағалау, оқу прогресін сыни тұрғыдан түсіну мақсатында, білім алу үшін дербестік пен жауапкершілікті арттырады, күшті және әлсіз жақтарын хабардар етуге көмектеседі. Көбінесе қорытынды бағаны қалыптастырудың бөлігі ретінде қолданылады.
- **(SP – standart patient) Стандартталған пациент** - білім алушының құзыреттілігін бағалауға және оқытуға қатысатын арнайы дайындалған адам.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 12 беті

- **(PA - portfolio assessment) портфолио бағасы** – білім алушылардың жетістіктерін бақылау және бағалау нысаны, өзін-өзі бағалауды қоса алғанда, оқу-танымдық қызметтің материалданған өнімдері бойынша қоса берілген күш-жігер нәтижелері бойынша оқудағы прогрестің дәлелі.
- **(PA - Peer Assessment) әріптестерді бағалау** – резидентура тыңдаушыларына бір-бірінің оқу тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін әріптестерді бағалау. Бағалау әріптестерді бағалау процесіне тартуға және бір-бірінің жұмысын сын тұрғысынан пайымдауға бағытталған.

Қосымша – 1.

Пәннің оқыту нәтижелерін бағалау критерийлері

ОН №	Оқыту нәтижелерінің атауы	Қанағаттанарлықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН1	Жасқа байланысты физиология-ны, ертетқартаю-дың әртүрлі аспектілерін және оның алдын алуын, мейіргер күтімінің ерекшелікте-рін және егде жастағы науқастардың оңалту туралы дәлелді ақпараттарды біледі.	Жасқа байланысты физиологияны, ерте қартаюдың әртүрлі аспектілерін және оның алдын алуын, мейіргер күтімінің ерекшеліктерін және егде жастағы науқастардың оңалту туралы дәлелді ақпараттарды білмейді.	Жасқа байланысты физиологияны, ерте қартаюдың әртүрлі аспектілерін және оның алдын алуын, мейіргер күтімінің ерекшеліктерін және егде жастағы науқастардың оңалту туралы дәлелді ақпараттарды қанағаттанарлық дәрежеде біледі.	Жасқа байланысты физиологияны, ерте қартаюдың әртүрлі аспектілерін және оның алдын алуын, мейіргер күтімінің ерекшеліктерін және егде жастағы науқастардың оңалту туралы дәлелді ақпараттарды жақсы дәрежеде біледі.	Жасқа байланысты физиологияны, ерте қартаюдың әртүрлі аспектілерін және оның алдын алуын, мейіргер күтімінің ерекшеліктерін және егде жастағы науқастардың оңалту туралы дәлелді ақпараттарды өте жақсы дәрежеде біледі.
ОН 2	Егде жастағы адамдардың функционалдық мүмкіндіктерін сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін оқыту мен нұсқаулықтарға деген қажеттіліктерін түсінеді және тиімді оқыту мен нұсқауларды жүзеге асыру үшін мейіргерлік шараларды	Егде жастағы адамдардың функционалдық мүмкіндіктерін сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін оқыту мен нұсқаулықтарға деген қажеттіліктерін түсінбейді және тиімді оқыту мен нұсқауларды жүзеге асыру үшін	Егде жастағы адамдардың функционалдық мүмкіндіктерін сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін оқыту мен нұсқаулықтарға деген қажеттіліктерін түсінеді және тиімді оқыту мен нұсқауларды жүзеге асыру үшін мейіргерлік шараларды	Егде жастағы адамдардың функционалдық мүмкіндіктерін сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін оқыту мен нұсқаулықтарға деген қажеттіліктерін түсінеді және тиімді оқыту мен нұсқауларды жүзеге асыру үшін	Егде жастағы адамдардың функционалдық мүмкіндіктерін сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін оқыту мен нұсқаулықтарға деген қажеттіліктерін түсінеді және тиімді оқыту мен нұсқауларды жүзеге асыру үшін мейіргерлік шараларды өте

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		72/11 - 2025
«Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		16 беттің 13 беті

	таңдайды.	мейіргерлік шараларды таңдай алмайды.	қанағаттанарлық дәрежеде таңдайды.	мейіргерлік шараларды жақсы дәрежеде таңдайды.	жақсы дәрежеде таңдайды.
ОН 3	Қарт адамдарға мейіргерлік күтім көрсетудегі міндеттер мен мәселелерді шешуге шығармашылық тәсілдерді көрсетеді.	Қарт адамдарға мейіргерлік күтім көрсетудегі міндеттер мен мәселелерді шешуге шығармашылық тәсілдерді көрсете алмайды.	Қарт адамдарға мейіргерлік күтім көрсетудегі міндеттер мен мәселелерді шешуге шығармашылық тәсілдерді қанағаттанарлық дәрежеде көрсетеді.	Қарт адамдарға мейіргерлік күтім көрсетудегі міндеттер мен мәселелерді шешуге шығармашы-лық тәсілдерді жақсы дәрежеде көрсетеді.	Қарт адамдарға мейіргерлік күтім көрсетудегі міндеттер мен мәселелерді шешуге шығармашы-лық тәсілдерді өте жақсы дәрежеде көрсетеді.
ОН4	Геронтологиядағы мейіргерлік тәжірибенің тиімділігі мен нәтижелерін арттыру үшін заманауи технологияларды қолданады.	Геронтологиядағы мейіргерлік тәжірибенің тиімділігі мен нәтижелерін арттыру үшін заманауи технологияларды қолдана алмайды.	Геронтологиядағы мейіргерлік тәжірибенің тиімділігі мен нәтижелерін арттыру үшін заманауи технологияларды қанағаттанарлық дәрежеде қолданады.	Геронтологиядағы мейіргерлік тәжірибенің тиімділігі мен нәтижелерін арттыру үшін заманауи технологияларды жақсы дәрежеде қолданады.	Геронтологиядағы мейіргерлік тәжірибенің тиімділігі мен нәтижелерін арттыру үшін заманауи технологияларды өте жақсы дәрежеде қолданады.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы «Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		72/11 - 2025 16 беттің 14 беті

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы «Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		72/11 - 2025 16 беттің 15 беті

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы «Геронтологиялық мейіргер ісі» пәні бойынша силлабус		72/11 - 2025 16 беттің 16 беті